

Dziecko 5-letnie

Mowa dziecka 5-letniego jest już w zasadzie zrozumiała.

Głoski sz,ż,cz,dź zaczynają się utrwalać.

Dziecko potrafi je poprawnie powtórzyć, choć w mowie potocznej mogą być wymawiane jak s,z,c,dz.

Głoska r powinna być wymawiana, ale często pojawia się dopiero w tym okresie. Czasem można obserwować fakty hiperpoprawności. Dziecko, które wcześniej wymawiało l zamiast r wymawia r tam gdzie należałoby artykułować l, szczególnie w wyrazach, w których są obydwa dźwięki np. lustro-rustro

Wypowiedzi dziecka są już wielozdaniowe. Jest już kolejność zdarzeń i zależności przyczynowo-skutkowych.

Pięciolatek chętnie opowiada o tym, co działo się w przedszkolu, o filmie, który obejrzało, lub o bajce, którą przeczyta mama.

Wypowiedzi są już przeważnie poprawne pod względem gramatycznym. Pięciolatek potrafi dokonywać autokorekty i równie chętnie poprawia innych.

Występuje zainteresowanie funkcją słowa, szukania odpowiedniego wyrazu, nazwy przedmiotu, czynności.

Dziecko 6-letnie

U dziecka 6-letniego proces rozwoju wymowy jest już ukończony, ale rozwój języka nadal trwa, bo dziecko przez cały czas uczy się nowych wyrazów.

Brzmienie wszystkich głosek powinno być prawidłowe. Głoski najtrudniejsze (sz, ż, cz, dź) są już opanowane, chociaż zdarzają się jeszcze kłopoty z ich wymową. Niekiedy zdarzają się redukcje grup spółgłoskowych

Błędy gramatyczne zanikają, zaś wypowiedzi powinny być wielozdaniowe i sensowne.

W wieku 6 lat utrzymuje się nasilona aktywność werbalna, która czasem przybiera formę gadatliwości, pojawiają się początki logicznego uzasadniania sądów opartych na konkretnych doświadczeniach.

Dziecko 7-letnie

Dziecko w wieku 7 lat powinno mówić prawidłowo pod względem artykulacyjnym, gramatycznym i składniowym.

Należy jednak pamiętać, że rozwój dziecka jest sprawą indywidualną i mogą występować różnice w uzyskaniu zaprezentowanej normy.

Prawidłowy rozwój mowy odgrywa bardzo ważną rolę w rozwoju dziecka dlatego jeśli nie jesteśmy pewni czy przebiega on tak jak powinien należy skonsultować się ze specjalistą.

W szczególności niepokoić powinno gdy:

- 5-6-cio latek mówi niewyraźnie, zamienia głoski, wydaje nam się, że głoski brzmią inaczej niż u rówieśników, gdy podczas mówienia język wysuwa się między zęby;
- gdy dziecko nie potrafi opowiedzieć o czym był wierszyk, bajka, opowiadanie;
- gdy dziecko mówi nie płynnie, zacina się, kilkakrotnie powtarza sylaby;
- dziecko ma wadę zgryzu;
- gdy wydaje nam się, że dziecko nie słyszy wszystkich komunikatów;

Konsekwencje zaniedbania problemów logopedycznych:

Zaburzenia w rozwoju mowy często przyczyniają się do powstania trudności w nauce, są przyczyną stresu, niekiedy utrudniają dziecku kontakty z rówieśnikami i mogą prowadzić do lęku przed mówieniem – logofobii

Jak możemy wspomagać rozwój mowy naszego dziecka?

- dostarczajmy dziecku prawidłowych wzorców wypowiedzi;
- dzieci uczą się przez naśladowanie, dlatego nie zdrabniajmy i nie spieszczajmy form wyrazów, mówmy powoli i wyraźnie;
- wprowadzajmy do zabawy gimnastykę buzi i języka;
- czytamy dziecku, w trakcie czytania prowokujemy dziecko do zadawania pytań, wskazujemy związki między sytuacjami, zdarzeniami, nazywajmy emocje bohaterów;
- rozwijajmy myślenie przez analogię, kategoryzację;
- zwracajmy uwagę na akcent, intonację;
- bawmy się w odgrywanie ról;
- czytamy bajki, słuchajmy z dzieckiem bajek dźwiękowych, śpiewajmy wspólnie piosenki;
- bawmy się rymami, sylabami, głoskami;
- bawmy się wspólnie ruchem i muzyką;
- rozwijajmy sprawność manualną naszego dziecka, zachęcajmy do malowania, rysowania na małych i dużych powierzchniach, bawmy się plasteliną, masami plastycznymi;

Drodzy Rodzice

Pamiętajmy, że naszym celem jest nie tylko poprawna artykulacja wszystkich głosek u dziecka, ale rozwój języka we wszystkich jego podsystemach.

Cel do którego zmierza dziecko to zdolność rozumienia wypowiedzi nawet wyrażonej za pomocą skomplikowanych struktur językowych, umiejętność posługiwania się zdaniem rozwiniętym poprawnym pod względem artykulacyjnym, gramatycznym i składniowym, bogate słownictwo i umiejętność zadawania pytań. Wspomagajmy dziecko w realizacji tego celu, a wtedy łatwiej mu będzie osiągnąć sukces.

Literatura:

Genowefa Demel, 1996, *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*. Wydawnictwo WSiP.

Tadeusz Gałkowski, Grażyna Jastrzębowska, 2001, *Logopedia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

D. Emiluta- Rozya, 2003, *Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym*.

Wydawnictwo centrum Pomocy Psychologiczno- Pedagogicznej.

Opracowała: Dorota Roemer